

การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ The enhancing network of community economic in Si sa ket

นายประสิทธิ์ ศรีสมุทร^{1*} และพระพรสวรรค์ ฐิติญาโณ (ใจตรง)²
Prasit srisamut^{1*}, and Phraponsawan Thitiyano (Jaitrong)²

¹วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
²บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
sutpar.b@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษ 2. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ และ 3. วิเคราะห์การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มจากกลุ่มเป้าหมาย นำผลการสนทนามาวิเคราะห์และเขียนรายงานการวิจัยด้วยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า เครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษนั้นจะมีการเชื่อมโยงกันและกันระหว่างบุคคลและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดขึ้นเป็นเครือข่าย ความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลมีต่อกันและกันภายในเครือข่าย เมื่อเริ่มจากบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลาง และมีการขยายความสัมพันธ์ออกเป็นเครือข่ายทางสังคมเป็นเครือข่ายที่กว้างขึ้น กลุ่มของความสัมพันธ์ที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมีต่อกันและกัน ส่วนรูปแบบเครือข่ายก็มีอยู่หลายรูปแบบและรูปแบบของเครือข่ายจำแนกโดยใช้คุณลักษณะของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ วัตถุประสงค์ของเครือข่าย และมีการสร้างเครือข่ายเป็นกิจกรรมในการก่อให้เกิดกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนการจัดกิจกรรมหรือการผลิตระหว่างองค์กรสมาชิกเครือข่ายนั้น จำเป็นต้องอาศัย การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มาก่อนที่จะทำความตกลงเป็นองค์กรเครือข่าย

การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ชุมชนทั้ง 10 ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง นั้นประชาชนมีวิถีชีวิตที่เหมือนกันคือมีการดำเนินตามเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ มีการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อไว้กินเอง มีโครงการต่างๆมากมายที่ประชาชนพึ่งพาตนเองได้และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ อีกทั้ง 10 หมู่บ้านนั้นนอกจากจะมีการปลูกพืชผักสวนครัวแล้วยังมีการผลิตของใช้หรือเครื่องใช้ต่างๆ โดยไม่ต้องเปลืองค่าใช้จ่ายและยังสามารถเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ มีการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน และยังเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของจังหวัดศรีสะเกษ

การเสริมสร้างเครือข่ายระดับชุมชน การให้ออกาสกับบุคคลในชุมชนของตนเองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในเวลาว่างมีกิจกรรม มีการประชุม หรือมีวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่างเข้ามาให้ความรู้ผู้นำก็ประกาศบอกชาวบ้านให้มาเข้าร่วม ชาวบ้านก็ต้องให้ความร่วมมือด้วย มีการออกแบบชุมชนให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางที่ดี และสร้างธุรกิจชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมและเพื่อทุนให้กับหมู่บ้าน

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

Abstract

The objective of this research to 1 to study the network of the community of the sufficiency economy in the province of Si Sa Ket 2.To learn how to build a network of the sufficiency economy of the community in the province of Si Sa Ket and 3. Analysis of the community of the sufficiency economy of the community in the province of Si Sa Ket this research is a qualitative research study from the document academic and related research group conversation from the target group the chat to analyze and write a research report with a description.

The research has found that the network of the community of the sufficiency economy in Si Sa ket, it will have a leader and between people and cause the relationship to make it happen as a network of social relations that people have to each other and within the network when starting from the person who is the center point and to expand the relationship to the social network is a network that are wider group of the relationship that a group of people to each other, the format section, the network is available in several formats and the format of the network classified by using you look of the geographical area of the objectives of the network and the creation of a network is the activity in the formation to the group with the objective in the exchange of the activity or production between member organization network is the need to rely on the Interactions together before the agreement is the organization network.

To enhance the network of the sufficiency economy of the community in Si Sa Ket communities 10 community sufficiency economy that people have a lifestyle that is with the sufficiency economy follow in the footsteps of the father has grown vegetables to produce in a project of the many people rely on themselves and can help others. 10 village is in addition to the planting vegetables and a kitchen garden, there is also the production of use or the use of do not need to consume the cost and can also add it to the people in the community have do your expenses reduce costs and increase revenue with the activities in the community about the sufficiency economy together and is also the village of sufficiency economy pattern in Si Sa Ket.

To enhance the network community level to provide an opportunity for the people in the community of their participation in the activities in the time a job is the activity of the meeting or a guest speaker from the government or the organization in the knowledge the leader was proclaimed the villagers to join the villagers had to cooperate with the design is the community, with operations in the direction of the best and create the business community to give the tea house a supplemental income and to the capital to the village.

Keywords: *The enhancing network, community economic*

บทนำ

ถ้าเรามองย้อนหลังไปประมาณ 30 ถึง 40 ปี จะเห็นได้ว่าสังคมได้ทอดทิ้งหลักเกณฑ์การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับคน นอกเหนือจากการเอาเปรียบธรรมชาติ คนยังเอาเปรียบคนด้วยกัน จนเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมหลายประการทั้งปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน รวมถึงปัญหาขาดโอกาสในการพัฒนาอาชีพของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา

หนี้สิน เป็นตัวฉุดการพัฒนาของประชาชนในระดับฐานล่างของสังคม ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จากสังคมโลก ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนารวดเร็วไปอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้ผู้คนในสังคมแต่ละประเทศต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งได้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ ได้แก่ การเอาเปรียบ

ผู้อื่นและเห็นแก่ตัวจนขาดคุณธรรม(พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต: 2538)จริยธรรมในการดำเนินชีวิต การเบียดเบียนกัน การทำร้ายกันและกัน การทุจริต คอร์รัปชัน การแบ่งแยกฝ่ายและการขาดความสามัคคี กลมเกลียวของคนในชาติในวันจะกลายเป็นปัญหาที่ ยากจะแก้ไข และยิ่งหากปล่อยไว้ให้เนิ่นนานออกไปก็ จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้อง สร้างสังคมให้เข้มแข็งด้วยการพัฒนาคนให้มีอาชีพและ คุณภาพ เปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรมรู้จักความ พอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และนำไปสู่การแก้ปัญหาและการป้องกันปัญหาในใน อนาคต

พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นการนำเสนอ ทางออกให้กับสังคมปัจจุบัน ที่จะช่วยสร้างสังคมให้ เข้มแข็งในการปฏิบัติหลักธรรมและหลักทำ ตามรอย พระยุคลบาท หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นหากมี การนำมาใช้ปฏิบัติจะนำไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิต ส่วนตัวและชีวิตการทำงานอย่างมีคุณภาพและมี ความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จัก ความพอดีซึ่งใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเองและ ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือยให้ สิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ฉะนั้นเมื่อมีการส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนใน ชุมชนอย่างยั่งยืน จะมีการดำเนินการด้านต่าง ๆ อย่าง ค่อยเป็นค่อยไป ก่อให้เกิดความสมดุลมั่นคงและยั่งยืน ในระดับตนเองครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติตาม เงื่อนไขและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่สร้างความขัดแย้งและ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางความคิดและความ เหลื่อมล้ำในสังคมอย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราช ดำรัสเกี่ยวกับความพอเพียงว่า "ความพอเพียงนี้ไม่ได้ หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันมากเกินไป แต่ว่าใน

หมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียง พอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความ ต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้อง เสียค่าขนส่งมากนัก"(พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช:2552)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนว พระราชดำริ ได้รับการสานต่อและรณรงค์กันอย่าง กว้างขวาง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้จัดระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและ ประชาชน ภาคส่วนของสังคมทั้งระดับจังหวัด อนุภาค และระดับชาติ ได้อัญเชิญ "ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง" มาเป็นหลักพื้นฐานของการพัฒนาในทุก เรื่อง และเป็นแนวทางในการดำเนินวิถีชีวิตของคน ไทย ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผน ฯ 8 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของ คนไทย การที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9, 2544) และแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลง ครั้งสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่มีการปรับการเปลี่ยนแนวคิด จากเดิมจากการเน้นพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมาย หลักแต่เพียงอย่างเดียวเป็นการเน้นให้คนเป็น ศูนย์กลาง โดยใช้การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นเพียง เครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุข และมีคุณภาพ ที่ดีขึ้นปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555 - 2558 "วิสัยทัศน์ ประเทศไทยสู่ปี 2570" ซึ่งน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีการ จัดทำกรอบทิศทางของแผนพัฒนาฯ แล้วผ่านการจัด ประชุมระดมความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ หมู่บ้าน/ชุมชนจนถึงระดับภาค และระดมความคิดเห็น เฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มเศรษฐกิจ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่ม

เยาวชน เป็นต้น จากนั้นจึงนำมาประมวลเป็นแผนพัฒนาฉบับที่ 11 (สุขภาพ อุตสาหกรรม: ออนไลน์) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

การสร้างเครือข่ายเป็นการทำให้มีการติดต่อสัมพันธ์ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ(พระมหาสุทนต์ อากาศโร (อบอุ้น), 2547) การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิง นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช้การสร้างระบบติดต่อด้วยการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วยการพัฒนาหรือการแก้ปัญหาใดๆที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่สืบทอดกันเป็นวัฒนธรรมภายในกลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กรเดียวกัน จะมีลักษณะไม่ต่างจากการปิดประเทศที่ไม่มีการติดต่อสื่อสารกับภายนอก การดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนอยู่ภายใน ใช้ทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบใหม่ก็ต้องใช้เวลานานมาก จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ซึ่งการสร้าง "เครือข่าย" สามารถช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกหน่วยงานของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือ

และทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน
เสมือนการเปิดประตูสู่โลกภายนอก

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตามแนวพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นในจังหวัดศรีสะเกษด้วยแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษอย่างยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน รายงานการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนดังนี้

- 1) ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารอื่นๆ โดยอาศัยแนวความคิดการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
- 2) ศึกษาเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษ ทั้งแนวคิดและทฤษฎี
- 3) ศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ
- 4) สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

2. การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนามีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

2.1 ทำการศึกษาและคัดเลือก เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย

1.บ้านโนนแดง หมู่ที่ 5 ตำบลคอนกาม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแทนของอำเภอยางชุมน้อย

2.บ้านหนองเทาหมู่ที่ 5 ตำบลตะดอบ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอเมือง

3.บ้านโนนไชยงาม หน้าเกลี้ยง ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอน้ำเกลี้ยง

4.บ้านนาขนวน กันทรลักษ์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอกันทรลักษ์

5.บ้านธาตุทอง หมู่ 8 ตำบลละลม อำเภอภูสิงห์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอภูสิงห์

6.บ้านนงระ ตำบลตุม อำเภอปรางค์กู ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอปรางค์กู

7.บ้านละทาย กันทรามย์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอกันทรามย์

8.บ้านหนองกอง หมู่ 3 ตำบลโดดอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ

9.บ้านโนนตู หมู่ที่ 7 ตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอวังหิน

10.บ้านหนองคูน้อย อำเภอบึงบูรพ์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแทนของอำเภอบึงบูรพ์

2.2 ศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน คัดเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา จำนวน 100 คน ดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 70 คน จำแนกได้ ดังนี้

-ผู้นำชุมชน จำนวน 20 คน

-ปราชญ์ท้องถิ่น จำนวน 20 คน

-ตัวแทนภาครัฐ จำนวน 30 คน

2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informant) เป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติที่มีส่วนในการสร้างเสริมความมั่นคงและคุณภาพการดำเนินชีวิตของเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 คน จำแนกได้ดังนี้

-ประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 30 คน

2.3 ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎี การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ

2.4 สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสารและภาคสนามโดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือ แนวคิด หลักการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา ในมิติต่าง ๆ

2.5 วิเคราะห์หลักการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการตามโครงการวิจัยนี้ เน้นการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสนทนากลุ่ม ส่วนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นเน้นวิธีการแสวงหาความรู้ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้นำชุมชน คัดเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา ในพื้นที่กรณีศึกษาทั้ง 10 แห่ง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัย ใช้วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

การสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มกับ ผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน และผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และจากการ

สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนด โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ตามประเด็นดังนี้

1) แนวคิดเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษ

2) การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ

3) การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

6. การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบตารางและการพรรณนาความประกอบการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษตามแนวพระพุทธศาสนา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายสังคม แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จึงนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. เครือข่ายนั้นจะมีการเชื่อมโยงกันและกันระหว่างบุคคลและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดขึ้นเป็นเครือข่าย ความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลมีต่อกันและกันภายในเครือข่าย เมื่อเริ่มจากบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลาง และมีการขยายความสัมพันธ์ออกเป็นเครือข่ายทางสังคมเป็นเครือข่ายที่กว้างขึ้น กลุ่มของความสัมพัทธ์ที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมีต่อกันและกัน ส่วนรูปแบบเครือข่ายก็มีอยู่หลายรูปแบบ และรูปแบบของเครือข่ายจำแนกโดยใช้คุณ ลักษณะของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ วัตถุประสงค์ของเครือข่าย และมีการสร้างเครือข่ายเป็นกิจกรรมในการก่อให้เกิดกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนการจัดกิจกรรมหรือการผลิตระหว่างองค์กรสมาชิกเครือข่าย นั้น

จำเป็นต้องอาศัย การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มาก่อนที่จะทำความตกลงเป็นองค์กรเครือข่าย

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตเพื่อให้สามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม มุ่งเน้นการพึ่งตนเองโดยยึดหลักความพอประมาณ ความมี เหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนเงื่อนไข มีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ชีวิตเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ก้าวหน้าอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางที่มุ่งให้ดำรงอยู่ในวิถีชีวิตที่พอดี พออยู่พอกิน พอใช้ ไม่ให้เดือดร้อนทั้งตัวเองและผู้อื่น โดยที่จะต้องสร้างพื้นฐานแก่ตัวเองให้ดีเสียก่อน ไม่มุ่งหวังความเจริญแต่เพียงอย่างเดียว ตั้งอยู่ในทางสายกลางมีความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต อดทนขยันหมั่นเพียร ประกอบอาชีพสุจริต รู้จักใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักการประมาณตนเองและดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผล อาศัยตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มในชุมชน และดำรงชีวิตให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน และการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสาย กลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัวตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการ กระทำ

การพัฒนาชุมชนคือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะ และคุณค่าของชุมชนโดยมีการ วางแผน การพัฒนาชุมชนจึงเป็นทั้งวิธีการ กระบวนการ โครงการ หรือแผนงาน ที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริม ความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย มีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนคือ การพัฒนาคน พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และพัฒนาเพื่อสร้างความสุขของทุกคนทั้งชุมชนทั้งทางด้านจิต

วิสัยและวัตถุประสงค์ อีกรูปแบบหนึ่งการพัฒนาชุมชนคือการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจ เป็นคนที่มีความภูมิใจ และเป็นคนที่มีความ สันติสุข ก็ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง และ วัฒนธรรมอันดีงามในชุมชนอย่างยั่งยืน

2. เครือข่ายชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษที่ทำการศึกษาคือ 10 ชุมชนมีดังนี้ 1.บ้านโนนแดง หมู่ที่ 5 ตำบลคอนกาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ 2.บ้านหนองเทา หมู่ที่ 5 ตำบลตะตอก อำเภอเมืองศรีสะเกษ 3.บ้านโนนไชยงาม อำเภอน้ำเกลี้ยง 4.บ้านนาขนวน กันทรลักษ์ 5.บ้านธาตุทอง หมู่ 8 ตำบลละลม อำเภอภูสิงห์ 6.บ้านระระ ตำบลตุ้ม อำเภอปรางค์กู่ 7.บ้านละทาย กันทรารมย์ 8.บ้านหนองกอง หมู่ 3 ตำบลโคด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ 9.บ้านโนนดู่ หมู่ที่ 7 ตำบลดวนใหญ่ อำเภอลืออำนาจ และ 10.บ้านหนองคูน้อย บึงบูรพ์ ทั้ง 10 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง นั้นประชาชนมีวิถีชีวิตที่เหมือน กันคือมีการดำเนินตามเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ มีการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อไว้กินเอง มีโครงการต่างๆมากมายที่ประชาชนพึ่งพาตนเองได้และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ อีกทั้ง 10 หมู่บ้านนั้นนอกจากจะมีการปลูกพืชผักสวนครัวแล้วยังมีการผลิตของใช้หรือเครื่องใช้ต่างๆ โดยไม่ต้องเปลืองค่าใช้จ่าย และยังสามารเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ มีการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน และยังเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้องแบบของจังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น

3. วิเคราะห์การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ การเสริมสร้างเครือข่ายระดับบุคคล ต้องรู้จักพึ่งพาตนเองให้มีความเข้มแข็งก่อน เช่นการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง เลี้ยงสัตว์ เพาะเห็ด สร้างรายได้ให้กับครอบครัวและลดรายจ่าย หาแรงจูงใจให้กับตนเองในการเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนต่อไป แล้วหาความรู้ใหม่ๆให้กับตัวเองอยู่

สม่ำเสมอเพื่อนำมาพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง การเสริมสร้างเครือข่ายระดับชุมชน โอกาสและให้โอกาสกับบุคคลในชุมชนของตนเองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในเวลาว่างมีกิจกรรม มีการประชุม หรือมีวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่างเข้ามาให้ความรู้ผู้นำก็ประกาศบอกชาวบ้านให้มาเข้าร่วม ชาวบ้านก็ต้องให้ความร่วมมือด้วย มีการออกแบบชุมชนให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางที่ดีและสร้างธุรกิจชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมและเพื่อทุนให้กับหมู่บ้านการเสริมสร้างเครือข่ายระดับภาครัฐสนับสนุนด้านงบประมาณโดยออกทุนให้ชุมชนและสรรหาอุปกรณ์ให้ จัดอบรมให้ความรู้ ศึกษาดูงาน และส่งเสริมด้านอาชีพให้มีอาชีพที่มีความมั่นคง การเสริมสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตระดับบุคคล รู้จักพอเพียงพอประมาณ พึ่งพาตนเองได้ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำบัญชีรายรับรายจ่ายครัวเรือน เพื่อให้รู้ที่ไปที่มาของเงิน ช่วยเหลือชุมชน สืบทอดให้ลูกหลาน และแบ่งปันความรู้ ในส่วนการเสริมสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตระดับชุมชน ส่งเสริมความรักและสามัคคีกัน จัดส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและการศึกษาดูงานส่งเสริมด้านสุขภาพของคนในชุมชนให้มีร่างกายที่แข็งแรง จัดอบรมให้ความรู้ และการเสริมสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตในระดับภาครัฐ เสริมสร้างด้านอาชีพให้มีอาชีพที่มั่นคงและสุจริตเสริมสร้างด้านกาพึ่งพาตนเอง เสริมสร้างด้านธุรกิจชุมชน เสริมสร้างด้านกฎหมายชาวบ้าน เสริมสร้างด้านความรู้ความสามารถ และสนับสนุนงบประมาณและสรรหาอุปกรณ์การเกษตร

สรุปผลการวิจัย

เครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดศรีสะเกษนั้นจะมีการเชื่อมโยงกันและกันระหว่างบุคคลและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดขึ้นเป็นเครือข่าย ความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลมีต่อกันและกันภายในเครือข่าย เมื่อเริ่มจากบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลาง และมีการขยายความสัมพันธ์ออกเป็นเครือข่ายทางสังคมเป็นเครือข่ายที่กว้างขึ้น กลุ่มของความสัมพันธ์ที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมีต่อกันและกัน ส่วน

รูปแบบเครือข่ายก็มีอยู่หลายรูปแบบ และรูปแบบของเครือข่ายจำแนกโดยใช้คุณลักษณะของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ วัตถุประสงค์ของเครือข่าย และมีการสร้างเครือข่ายเป็นกิจกรรมในการก่อให้เกิดกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนการจัดกิจกรรมหรือการผลิตระหว่างองค์กรสมาชิกเครือข่ายนั้น จำเป็นต้องอาศัย การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มาก่อนที่จะทำความตกลงเป็นองค์กรเครือข่าย

การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ ชุมชนทั้ง 10 ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง นั้นประชาชนมีวิถีชีวิตที่เหมือนกัน คือมีการดำเนินตามเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ มีการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อไว้กินเอง มีโครงการต่างๆมากมายที่ประชาชนพึ่งพาตนเองได้และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ อีกทั้ง 10 หมู่บ้านนั้นนอกจากจะมีการปลูกพืชผักสวนครัวแล้วยังมีการผลิตของใช้หรือเครื่องใช้ต่างๆ โดยไม่ต้องเปลืองค่าใช้จ่าย และยังสามารถเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ มีการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน และยังเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของจังหวัดศรีสะเกษ

การเสริมสร้างเครือข่ายระดับชุมชน การให้โอกาสกับบุคคลในชุมชนของตนเองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในเวลามว่างมีกิจกรรม มีการประชุมหรือมีวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่างเข้ามาให้ความรู้ผู้นำก็ประกาศบอกชาวบ้านให้มาเข้าร่วมชาวบ้านก็ต้องให้ความร่วมมือด้วย มีการออกแบบชุมชนให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางที่ดี และสร้างธุรกิจชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมและเพื่อทุนให้กับหมู่บ้าน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษ”

ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาจากพระพรหมบัณฑิต ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้อนุมัติหัวข้อการวิจัยและให้การสนับสนุนการทำวิจัย ซึ่งมีคุณค่าและมีคุณูปการอย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยและคณะขอกราบขอบพระคุณท่านพระสุริยันต์บัณฑิต,ดร.ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้เมตตาให้คำแนะนำและแนวทางในการค้นคว้าการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี ตลอดจนถึงผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ทุกท่านซึ่งได้ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยและคณะขอขอบคุณในน้ำใจของพระมหาชุตีภัก อภินนโห ผู้อำนวยการส่วนงานวางแผนและส่งเสริมการวิจัย บุคลากรในสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ทุกรูป/ท่าน ซึ่งได้กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกให้การวิจัยดำเนินไปได้อย่างดี

ผู้วิจัยและคณะขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและที่ดูแลช่วยเหลือในการให้คำชี้แนะปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และงานวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการและเชิงวิชาการ ในประเด็นต่างๆที่สืบเนื่องกัน นำไปสู่การขยายผลและการปรับประยุกต์ใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, (2552).คำพ่อสอน :ประมวลพระบรมราชาโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง/มูลนิธิพระดาบส.พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์กรุงเทพ.

พระธรรมปิฎก ป.อ ปยุตโต. (2538). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิก จำกัด.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร(อบอ่อน). (2547). **เครือข่าย :**

ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ.

กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการ

เรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.

สุชาติ อุดมโสภกิจ.(2010). **ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยี**

เอเปค สำนักงานนโยบายวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ,

แหล่งข้อมูล :

[http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDown](http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/TN213B_p037-40.pdf)

[loadS/TN213B_p037-40.pdf](http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/TN213B_p037-40.pdf). 10 ตุลาคม

2560.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9

(พ.ศ. 2545 - 2549) (2544). แหล่งข้อมูล:

[http://www.nesdb.go.th/download/article/Pl](http://www.nesdb.go.th/download/article/Plan9.pdf)

[an9.pdf](http://www.nesdb.go.th/download/article/Plan9.pdf). 10 ตุลาคม 2560.